

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/53/2018
Identifikačné číslo spisu: 2017200012
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:2017200012.5

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, členky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a člena senátu Michala Novotného (sudca spravodajca) vo veci žalobkyne: MUDr. Valéria Masárová, nar. 28. januára 1959, Jána Kupeckého 3353/56, Piešťany, zastúpenej: JUDr. Darina Kurňavová, advokátka, Kapitulská 5, Trnava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 až 10, Bratislava-Staré Mesto, o preskúmanie rozhodnutia z 25. novembra 2016 č. 44631-2/2016-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 46 Sa 3/2017-83 z 29. januára 2018 takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zamietá návrh žalobkyne na prerušenie kasačného konania. II. Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 46 Sa 3/2017-83 z 29. januára 2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovanej vyplýva, že žalobkyňa na základe povolenia zo 7. marca 2006 poskytovala zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore všeobecné lekárstvo. Slovenská lekárska komora jej ešte predtým 13. júla 2005 vydala licencie na výkon zdravotníckeho povolania - lekár (č. L1B/TT/0266/05) a na výkon odborného zástupcu v povolani lekárov (č. L1C/TT/0266/05). Okrem toho jej 14. augusta 2005 vydala aj licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/TT/0313/05.

2. V roku 2009 žalobkyňa založila obchodnú spoločnosť MasMed, spol. s r. o., ktorá vznikla 8. augusta 2009. Trnavský samosprávny kraj tejto spoločnosti rozhodnutím z 18. augusta 2009 s účinnosťou od 1. októbra 2009 povolil prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia v ambulancii v kategórii lekárov v odbore všeobecné lekárstvo a závodné zdravotné služby s tým, že žalobkyňa bude jej odborným zástupcom. Tým istým rozhodnutím zrušil s účinnosťou od 30. septembra 2009 žalobkyňu skoršie povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe jej však zostala v platnosti aj po tomto dni. Napriek tomu sa žalobkyňa u žalovanej uplynutím 30. septembra 2009 odhlásila z povinného nemocenského poistenia a povinného

dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby. Okrem toho žalobkyňa k tomu istému dňu oznámila daňovému úradu, že prestáva vykonávať podnikateľskú činnosť.

3. Po zistení, že žalobkyňa bola aj naďalej (po 30. septembri 2009) držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, pobočka žalovanej v Trnave rozhodnutím z 13. apríla 2016 č. 65408-3/2016TT vyslovila, že povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobkyne nezaniklo 30. septembra 2009, ale zaniklo až 30. júna 2011. Pobočka vyšla z toho, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2013. Žalobkyňa bola aj po 30. septembri 2009 registrovaná na daňovom úrade v súvislosti s podnikaním a samostatnou zárobkovou činnosťou podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Preto bola po tomto dni aj naďalej samostatne zárobkovo činnou osobou. Jej povinné nemocenské a dôchodkové poistenie tak podľa § 21 ods. 1 cit. zákona mohlo zaniknúť až 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, kedy jej príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 5 (do 31. decembra 2010 išlo o odsek 9) cit. zákona. Z výpisu z daňového priznania žalobkyne k dani z príjmov pobočka zistila, že jej príjem pod túto hranicu klesol až za rok 2010, takže jej povinné poistenie nemohlo zaniknúť 30. septembra 2009, ale až 30. júna 2011.

4. Napriek odvolaniu žalobkyne žalovaná toto rozhodnutie potvrdila svojím rozhodnutím z 25. novembra 2016 č. 44631-2/2016-BA. Do odôvodnenia prevzala odôvodnenie rozhodnutia pobočky, ktoré považovala správne. Zdôraznila, že licencia L1A oprávňovala lekára na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v inom zdravotníckom zariadení alebo mimo zdravotníckeho zariadenia. Na výkon činnosti zamestnanca v rámci zdravotníckeho zariadenia - právnickej osoby postačovala licencia L1B. Licencia L1A tak bola oprávnením podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010, ktoré zakladalo žalobkyňi postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. Zároveň táto licencia oprávňovala na dosahovanie príjmov podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z. z.. Keďže žalobkyňa bola od 24. februára 2010 registrovaná na daňovom úrade v súvislosti s touto zárobkovou činnosťou, spĺňala aj definíciu samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2011. To, že žalovaná na základe odhlášky vyznačila v spise zánik poistenia na základe odhlášky, nie je rozhodnutím o zániku poistenia. Zákon č. 461/2003 Z. z. neustanovoval lehotu, dokedy mohla žalovaná rozhodnúť o zániku poistenia v spornom prípade. Žalovaná nezistila ani porušenie procesných práv, pretože prvým úkonom, ktorým sa podľa § 185 ods. 4 cit. zák. začína konania, môže byť aj samo rozhodnutie a pobočka nemusí umožniť účastníkovi, aby sa pred jeho vydaním vyjadril k jeho podkladom.

5. Správny súd tu napadnutým rozsudkom vyhovel správnej žalobe a podľa § 191 ods. 1 písm. c) a e) Správneho súdneho poriadku zrušil toto rozhodnutie, ako aj rozhodnutie pobočky z 13. apríla 2016. Vytkol žalovanej, že sa nezaoberala námietkou žalobkyne, že na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe nikdy nevykonávala činnosť. Preto nemala z tejto činnosti príjem z podnikania podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z., ktorý bolo podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. potrebné dosiahnuť, aby jej vzniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. Výklad žalovanej, že dosahovanie príjmu nie je podstatné, považoval správny súd za formálny. Žalobkyňa dosahovala príjem z podnikania len na základe povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktoré bolo 30. septembra 2009 zrušené. Vo vzťahu k obdobiu od 1. januára 2011 správny súd nesúhlasil so záverom žalovanej, že žalobkyňa bola registrovaná na daňovom úrade v súvislosti so zárobkovou činnosťou. Tento záver z predložených potvrdení daňového úradu nevyplýval, takže žalovaná v tomto smere nedostatočne zistila skutkový stav. Záverom správny súd vytkol žalovanej, že hoci konanie začala po šiestich rokoch od prijatia odhlášky, jeho začatie žalobkyňi neoznámila a v rozpore s § 195 a 196 zákona č. 461/2003 Z. z. jej nedala možnosť vyjadriť sa vo veci.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

6. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalovaná domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Zdôraznila, že postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby je podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. naviazané na oprávnenie vykonávať určitú činnosť, nie na jej skutočné vykonávanie. Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. je také oprávnenie spojené aj s licenciou na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Jej držiteľ môže vykonávať zdravotnícke povolanie a dosahovať

príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. V dôsledku toho povinné nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zaniklo až 30. júna po kalendárnom roku, v ktorom tieto príjmy klesli pod určenú hranicu. Pritom nie je podstatné, z akého konkrétneho oprávnenia osoba sa tieto príjmy dosahovali. Judikatúra, na ktorú odkazoval správny súd v rozsudku, v prerokúvanej veci nie je použiteľná. Pri vydaní rozhodnutia žalovaná nepostupovala v rozpore so zákonom, pretože vychádzala z podkladov, ktoré mala z úradnej činnosti, a podľa zákona č. 461/2003 Z. z. nemusela dať žalobkyni priestor na vyjadrenie k nim.

7. Žalobkyňa žiadala kasačnú sťažnosť zamietnuť. Zopakovala svoj názor, že vydaním preskúmaného rozhodnutia po siedmich rokoch od prijatia odhlášky žalovaná zasiahla do právnej istoty, ktorá je založená právoplatnými súdnymi rozhodnutiami. Aj v konaní žalovanej musí byť zaručené právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobkyňa sa však o konaní žalovanej dozvedela až v momente doručenia rozhodnutia, čím žalovaná porušila § 195 a 196 zákona č. 461/2003 Z. z. Preskúmané rozhodnutie neodkazuje na § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z., čo znamená, že je nepreskúmateľné. Žalovaná sa nezaoberala ani samotnou licenciou L1A, ani tým, či z nej žalobkyňa dosahovala príjem. Okrem toho nerozhodla v primeranej lehote, ako to požaduje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), na ktorý od 1. augusta 2021 prešiel výkon súdnictva z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov), preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

III.A K prerušeniam konania

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr uznesením z 30. októbra 2019 prerušil kasačné konanie do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1 Vs 3/2019. Len čo sa toto konanie skončilo, rozhodol uznesením z 5. januára 2021 o pokračovaní v konaní. Následne uznesením z 30. júna 2021 prerušil kasačné konanie do právoplatného skončenia konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sp. zn. Rvp 361/2021, v ktorom bol ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok sp. zn. 1 Vs 3/2019. Len čo ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol, tunajší súd uznesením z 28. januára 2022 rozhodol, že sa v kasačnom konaní bude pokračovať. Návrhom došlým tunajšiemu súdu 18. marca 2022 žalobkyňa navrhla, aby sa kasačné konanie znova prerušilo „do času prijatia spoločného právneho záveru na rokovaní vo veci problematiky spätného predpisovania poistného a penále... držiteľom licencie L1A na úrovni zástupcov Slovenskej lekárskej komory, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR a ministra zdravotníctva SR“.

10. Podľa § 452 ods. 1 SSP sa na kasačné konanie primerané použijú ustanovenia druhej časti, teda aj jeho § 100 ods. 1 a 2, ktoré ustanovujú dôvody prerušenia konania. Podľa citovaných ustanovení možno kasačné konanie prerušiť, ak sú tu určité predbežné otázky (otázka, ktorú kasačný súd nie je oprávnený riešiť, návrh na vyslovenie nesúladu právneho predpisu alebo prejudiciálna otázka podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), ak preskúmané rozhodnutie bolo napadnuté protestom prokurátora (čo žalobkyňa netvrdí), žalobca nedal súhlas na zastavenie konania, ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené alebo zmenené (čo sa v prerokúvanej veci nestalo), prípadne ak to zhodne navrhnu všetci účastníci (v prerokúvanej veci navrhla prerušenie len žalobkyňa). Spomedzi všetkých dôvodov prerušenia by tak v prerokúvanej veci mohli prichádzať do úvahy len dôvody uvedené v § 100 ods. 1 písm. e) SSP, teda ak sa vo vzťahu k preskúmanému rozhodnutiu začalo konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, alebo § 100 ods. 2 písm. a) SSP, teda ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktoré môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu.

11. Z návrhu žalobkyne však nevyplýva, že by sa akékoľvek takéto konanie začalo. Žalobkyňa sa totiž len všeobecne odvolala na rokovania medzi určitými predstaviteľmi orgánov verejnej moci, avšak bez toho, aby bolo zrejmé, akú právnu povahu má mať toto ich rokovanie a čo má byť jeho výsledkom a s akou právnu záväznosťou. Kasačnému súdu tak vôbec nie je jasné, aký by mal výsledok tohto rokovania vplyv na tu prejednávanú vec. Kasačný súd je podľa § 131 a 132 SSP viazaný určitými rozhodnutiami, nie je však viazaný len neformálne vyjadreným právnym názorom, ktorý by vzišiel z určitej porady predstaviteľov orgánov verejnej moci. To platí o to viac, že otázka vplyvu licencie L1A

na trvanie povinného nemocenského a dôchodkového poistenia už bola vyriešená rozsudkom veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019, ktorého právne závery sú pre kasačný súd zásadne záväzné (§ 466 ods. 3 SSP). Kvôli prebiehajúcim rokovaniam medzi predstaviteľmi určitých orgánov verejnej moci by tak bolo možné prerušiť kasačné konanie, len ak by výstup z tohto rokovania mohol prelomiť záväznosť právneho názoru veľkého senátu. Nič také však z návrhu žalobkyne nevyplýva, preto ho najvyšší správny súd podľa § 162 ods. 3 CSP v spojení s § 25 SSP zamietol.

III.B K veci samej

12. V prerokovanej veci organizačná zložka verejnoprávnej inštitúcie zriadenej na výkon sociálneho poistenia podľa § 120 zákona č. 461/2003 Z. z. konala a rozhodovala v rámci svojej právomoci o otázke zániku poistenia, ktorý považovala za sporný. Toto rozhodovanie je podľa § 172 ods. 5 cit. zák. predmetom nedávkového konania, ktoré sa spravuje treťou časťou (§ 172 až 225) zákona č. 461/2003 Z. z. Ustanovenie § 209 ods. 1 cit. zák. predpisuje, že rozhodnutia vydané v konaniach podľa tejto časti musia byť predovšetkým v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

13. Správny súd v napadnutom rozsudku vytkol žalovanej predovšetkým to, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia zásadnej právnej otázky, či samotná držba licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) zakladala žalobkyni povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. Táto kľúčová právna otázka bola medzičasom predmetom rozporných rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019 a 1 Vs 3/2019. Podľa už citovaného § 466 ods. 3 SSP je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senáty záväzný, no možno sa od neho odchýliť len tým, že sa vec znova postúpi na prejednanie veľkému senátu. Takéto nové rozhodnutie veľkého senátu sa potom znova stáva záväzným pre všetky senáty. To však logicky predpokladá, že vydaním nového rozhodnutia veľkého senátu zanikajú účinky záväznosti právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí veľkého senátu v tom rozsahu, v akom sa právny názor vyjadrený v neskoršom rozhodnutí odchyľuje od skoršieho rozhodnutia veľkého senátu. Podľa kasačného súdu tak v súčasnosti treba pri riešení otázky účinkov licencie L1A vychádzať z neskoršieho rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019.

14. V rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 veľký senát formuloval právny názor, podľa ktorého licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., na základe ktorého je lekár - držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia. Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekárom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa citovaného ustanovenia. Sociálna poisťovňa neposudzuje príjem takého lekára výlučne vo vzťahu k licenci L1A a teda nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekára, považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Ak taký lekár v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov), ide vždy o príjem samostatne zárobkovo činnnej osoby a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa iných písmen v § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. Rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu bolo napadnuté aj ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd Slovenskej republiky ju však uznesením sp. zn. IV. ÚS 610/2021 odmietol, pretože vyslovené právne závery nepovažoval za ústavne neudržateľné.

15. Senát najvyššieho správneho súdu je podľa § 466 ods. 3 SSP uvedenými právnymi názormi viazaný a nevidí žiaden dôvod na to, aby sa od nich postupom podľa citovaného ustanovenia odkláňal. Právny názor žalobkyne, že licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sama neoprávňuje na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, odporuje jasnému zneniu § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. Podľa tohto ustanovenia totiž možno ako samostatnú zdravotnícku prax poskytovať zdravotnú starostlivosť buď v zariadení iného poskytovateľa alebo na inom mieste ako v zdravotníctvom zariadení. Predpokladom využívania licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe tak nie je

existencia zdravotníckeho zariadenia, pretože táto licencia umožňuje poskytovať zdravotnú starostlivosť v zásade na akomkoľvek mieste. Lekár, ktorý poskytoval zdravotnú starostlivosť na základe tejto licencie, bol dokonca podľa § 39 ods. 1 zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení účinnom do 30. novembra 2011 oprávnený predpisovať aj lieky, a to aj keď samostatnú zdravotnícku prax vykonával na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení. Táto licencia tak zakladala plnohodnotné oprávnenie lekára na poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez viazanosti na určité zdravotnícke zariadenie.

16. Z uvedených dôvodov senát najvyššieho správneho súdu nevidí ani dôvod odkláňať sa od právneho záveru, že držba takejto licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Lekár, ktorý je držiteľom takejto licencie, je podľa citovaného ustanovenia samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorej účasť na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení môže podľa § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) cit. zák. zaniknúť buď zánikom tejto licencie alebo k 30. júnu tým, že jeho príjem z podnikania a inej zárobkovej činnosti (nielen z tejto licencie) poklesne pod 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. Opačný názor správneho súdu, podľa ktorého mala žalovaná skúmať, či žalobkyňa svoj príjem dosiahla z činnosti vykonávanej na základe tejto licencie, tak nemožno považovať za správny.

17. Pokiaľ správny súd vytkol žalovanej nedostatočné zistenie skutkového stavu, treba zdôrazniť, že zákon č. 461/2003 Z. z. na rozdiel od napríklad zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) neobsahuje všeobecné ustanovenie o tom, že účastníkov treba o začatí konania upovedomiť a dať im možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia pred jeho vydaním (§ 33 ods. 2 Spr. por.). To samozrejme nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (porov. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019). Ak organizačná zložka pred vydaním prvostupňového rozhodnutia nedá účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, môže sa týmto postupom pripraviť o určité dôležité poznatky (dôkazy), a tým spôsobiť, že jej rozhodnutie nebude vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu (cit. § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.), teda bude nezákonné. Avšak to, či sa tak stalo, treba hodnotiť vždy v konkrétnej veci s ohľadom na to, z akého podkladu organizačná zložka pri svojom rozhodovaní vychádzala a čo pri svojom rozhodovaní nezohľadnila.

18. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia z 13. apríla 2016 vyplýva, že pobočka pri jeho vydaní vychádzala z toho, že žalobkyňa je držiteľkou „rozhodnutia“ (správne: licencie) na výkon samostatnej zdravotníckej praxe z 24. augusta (správne: 14. augusta) 2005, ktoré bolo zrušené až 31. decembra 2014. Ďalej pobočka vychádzala z obsahu daňového priznania žalobkyne za zdaňovacie obdobie 2010, ktoré obsahuje údaje o výške príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, a z údajov o registrácii žalobkyne na daň z príjmov fyzickej osoby. Žalobkyňa mohla uplatniť svoje práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy podaním odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Odvolanie podala, no spochybnila v ňom len skutkové zistenie, že je registrovaná na daň z príjmov v súvislosti so zárobkovou činnosťou podľa § 3 ods. 1 písm. b), ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z., zvyšný skutkový podklad rozhodnutia nespochybnila. Na základe odvolania žalovaná doplnila dokazovanie dvoma príjmi daňového úradu zo 7. a 12. septembra 2016, z ktorých následne uzavrela, že žalobkyňa bola od 24. februára 2010 registrovaná na daň fyzickej osoby podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. Žalobkyni tak bola daná primeraná možnosť, aby uplatňovala svoje právo vyjadriť sa k skutkovému základu rozhodnutia a navrhovať vykonanie dôkazov.

19. Názor žalobkyne, opakovaný aj vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, že prijatie odhlášky žalovanou predstavuje rozhodnutie o zániku poistenia, nemá oporu v ustanoveniach zákona o sociálnom poistení. Podľa cit. § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa totiž rozhodnutie vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Pod pojmom „ustanovuje inak“ treba rozumieť ustanovenie, v ktorom je výslovne dovolené vydať rozhodnutie ústne alebo vyznačením v spise (napr. § 194 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Nemožno však z neho vyvodiť, že za rozhodnutie možno považovať každý akt, ktorým organizačná zložka niečo vyznačila v spise alebo informačnom systéme. Podľa § 228 ods. 3 cit. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2010 bola samostatne zárobkovo činná osoba povinná odhlásiť sa z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia do ôsmich dní od jeho zániku. Citované ustanovenie, ani iné ustanovenia neustanovovali nič o tom, že by na základe tejto

odhlášky mala žalovaná vydať rozhodnutie o zániku vyznačením v spise. Odhláška bola teda len evidenčným úkonom poistenca, ktorým oznamoval žalovanej skutočnosti, kvôli ktorým mu - podľa jeho názoru - zanikalo povinné poistenie. Žalovaná mohla údaje v odhláške bez ďalšieho akceptovať, táto akceptácia však nemá povahu právoplatného rozhodnutia o zániku sociálneho poistenia. Ak žalovaná považovala údaje v odhláške alebo jej účinky za sporné, mohla v nedávkovom konaní podľa § 172 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnúť o zániku povinného poistenia inak než bolo uvedené v odhláške. Zo žiadneho ustanovenia citovaného zákona nevyplýva, že by žalovaná mohla vydať takéto rozhodnutie len do určitého času po podaní odhlášky. Pokiaľ má byť plynutie času na účely sociálneho poistenia podstatné, ustanovuje to zákon č. 461/2003 Z. z. výslovne, napr. v § 145 ods. 3 (premlčanie vrátenia poistného) alebo v § 147 (premlčanie predpisania a vymáhania poistného).

IV.

Záver

20. Správny súd tak nepostupoval správne, keď dospel k právnomu záveru, že bolo úlohou žalovanej skúmať, či dosahovala príjem z licencie na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, a preto jeho rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Kasačná sťažnosť je tak v tomto sťažnostnom bode dôvodná, v dôsledku čoho kasačný súd podľa § 462 ods. 1 SSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správnomu súdu na ďalšie konanie.

21. Správny súd o správnej žalobe rozhodne znova, viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozsudku (§ 469 SSP). Kasačný súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa § 204 SSP môže súd v sociálnych veciach doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy. Pokiaľ teda bude mať správny súd v ďalšom konaní pochybnosti o obsahu prípisov daňového úradu zo 7. a 12. septembra 2016, nič mu nebráni v tomto smere dokazovanie doplniť a ich presný obsah (druh registrácie žalobkyne) objasniť.

22. Trovy konania o tejto kasačnej sťažnosti sú súčasťou trov konania, o ktorých podľa § 467 ods. 3 SSP rozhodne správny súd v novom konečnom rozhodnutí.

23. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.